

RADZIECKI KATALOG ALFABETYCZNY W BIBLIOTECZNYM SYSTEMIE
INFORMACYJNYM

Cz. 2. Organizacja katalogu alfabetycznego. Wykaz literatury.

"Organizacja katalogu alfabetycznego winna dopomóc w ujawnianiu księgozbioru biblioteki, zbliżeniu do czytelnika najcenniejszej, najbardziej aktualnej literatury, jak również szybkiemu odszukaniu żądanej książki i informacji bibliograficznej - jednocześnie powinna zapewnić przejrzystą i przystępną metodę grupowania materiałów".

W ten sposób "Edinye pravila ..." /č.1 vyp.2 s.6/ określa ją zadania czekające organizatorów katalogu alfabetycznego w bibliotekach radzieckich.

Myślą przewodnią założeń organizacyjnych katalogów radzieckich bibliotek jest stwierdzenie że wszelki "ozysty formalizm" w rezultacie prowadzi do dezinformacji, a tym samym obniża wartość katalogów. Propagandowy charakter polityki bibliotecznej wymaga wprowadzenia elementów systematyzacji do układów alfabetycznych, które stworzą możliwości "grupowania materiałów", ujawniania zawartości treściowej księgozbioru i prowadzenia czytelnika do poszukiwanych informacji.

Tendencje do wprowadzenia pewnych elementów logicznego układu opisów można spotkać w wielu przepisach szeregowania kart w katalogu alfabetycznym, nigdzie jednak systematyzacja nie jest tak daleko posunięta jak w katalogach bibliotek radzieckich.

Zastosowanie metody grupowania materiałów widoczne już jest w pierwszym etapie organizacyjnym w którym katalog alfabetyczny zostaje podzielony na g r u p y j ę z y k o w e.

"Edinye pravila ..." wymieniają cztery zasadnicze aręby katalogu alfabetycznego:

katalog książek rosyjskich

katalog lub katalogi książek w językach innych narodów
ZSRR

katalog lub katalogi książek w językach zachodnio-europejskich

katalogi książek w językach krajów Dalekiego Wschodu z transliteracją dla hieroglifów.

W praktyce kryterium podziału uzależnione jest od potrzeb i zadań biblioteki, od wielkości i charakteru księgozbioru. Biblioteki techniczne i specjalistyczne tworzą katalogi na podstawie alfabetów /wyraz "alfabet" oznacza tu graficzny obraz czcionki/, biblioteki uniwersalne, naukowe stosują podział językowo - etniczno - ideologiczny, republikańskie i obwodowe podział językowy.

Oto kilka przykładów organizacji katalogów alfabetycznych w dużych naukowych bibliotekach radzieckich:

Gosudarstvennaja Biblioteka SSSR im. V. I. Lenina w Moskwie prowadzi trzy główne zręby katalogu alfabetycznego -

katalog wydawnictw klasyków marksizmu-leninizmu /w różnych językach i alfabetach, z ujednoczonym hasłem w języku i alfabecie rosyjskim, tytuły dzieł również w tłumaczeniu na język rosyjski/,

katalogi książek w językach narodów ZSRR,

katalogi książek w językach obcych.

Każda z dwu ostatnich grup dzieli się na katalogi językowe, ogółem biblioteka posiada ponad 80 ciągów katalogu alfabetycznego.

Fundamental'naja Biblioteka Obščestvennych Nauk im. V. P.

Volgina w Moskwie prowadzi trzy grupy katalogów -

katalog książek drukowanych alfabetem rosyjskim,

katalog książek drukowanych alfabetem łacińskim,

katalogi książek w alfabetach krajów Dalekiego Wschodu.

Naučnaja Biblioteka im. A. M. Gorkogo Moskovskogo Universiteta również dzieli katalogi alfabetyczne na trzy zręby:

Katalog książek w języku rosyjskim,

katalogi książek w językach innych narodów ZSRR,

katalogi książek w językach innych narodów / trzy ciągi:

narodów słowiańskich, narodów Dalekiego Wschodu, narodów posługujących się alfabetem łacińskim/.

Opisy książek narodów ZSRR posługujących się alfabetem łacińskim umieszcza się jednocześnie w katalogu książek innych narodów ZSRR i w katalogu książek narodów posługujących się alfabetem łacińskim. Niektóre biblioteki posiadające większy księgozbiór w tym B-ka im. I. V. Lenina i Publiczna Biblioteka im. M. E. Sałtykova-Scedrina w Leningradzie, wyodrębniają oddzielną grupę katalogów książek krajów socjalistycznych.

Katalogi językowe stwarzają wiele problemów trudnych do rozstrzygnięcia drogą przepisów, toteż przepisy są bardzo ogólnikowe, praktyka dyktuje często rozwiązania najkorzystniejsze. Jednym z trudniejszych problemów to niewątpliwie problem przekładów. Biblioteki stosują dwa sposoby rozwiązania tego problemu zgodnie z alternatywnym stanowiskiem "Edinyh pravil ..." - albo przekłady rosyjskich autorów otrzymują hasło w języku rosyjskim i są wykazywane w katalogu książek rosyjskich, albo zgodnie z zasadą podziału językowego umieszcza się je w odpowiednich katalogach językowych.

Dla czytelnika mało obeznanego z językami zachodnio-europejskimi i z alfabetem łacińskim, układ językowy jest niewątpliwie ułatwieniem, jego słabą stroną jest rozpraszenie opisów prac jednego autora w wielu katalogach. Rozproszenie to pogłębia jeszcze stosowanie transkrypcji w hasłach osobowych; nazwisko autora podaje się "w najbardziej znanej lub najbardziej prawidłowej formie" dla danego języka. Nazwisko znanego rosyjskiego naukowca wyetapi w katalogu książek polskich w formie: Czernyszewski, w niemieckich: Tschernyschewskij, w rumuńskich: Cernasevski, w węgierskich: Csernisevskij itp. Jeszcze trudniejsza sytuacja jest z pisownią nazwisk angielskich w którym istnieją dźwięki zupełnie nieznanne w języku rosyjskim, tu transkrypcja zmienia formę nazwiska, a powiązania "odczyłaczowe" całkowicie problemu nie rozwiązują.

Prace nad transliteracją, transkrypcją i retranskrypcją nazwisk dla celów bibliotecznych prowadzi znany bibliotekoznawca, dyrektor B-ki Inostrannoju Literatury R. S. Giljarevskij - jego opracowanie retranskrypcji nazwisk i tytułów do

formy narodowej prawie nie różni się od systemu ogłoszonego przez UNESCO w 1956 roku.

W roku 1939 Akademia Nauk ZSSR wydała tablice transliteracyjne, nie weszły one jednak w powszechne użycie w bibliotekach. Upowszechnianie znajomości języków europejskich, jakie ma miejsce w ostatnich latach w Związku Radzieckim, oraz ukazanie się międzynarodowych norm w zakresie konwersji pism, nad którymi pracuje ISO i UNESCO, napewno w latach najbliższych utworzą drogę transliteracji do katalogów bibliotecznych.

W obrębie każdego katalogu językowego rządzą jednakowe zasady szeregowania opisów, podporządkowane naczelnym celom organizacji katalogów. Podstawą szeregowania jest alfabetyczna kolejność wyrazów w hasle, a następnie w opisie. Przy zbiegu jednakowych haseł różnego typu pierwszeństwo ma hasło indywidualne, następnie korporatywne, a na końcu tytułowe np.:

...

London, Jack. Adventure. ...

London. Academy of art.

London in picture.

...

Przy szeregowaniu opisów nie bierze się pod uwagę ich rodzajów. Opisy główne, opisy pomocnicze i karty informacyjne stanowią jeden ciąg alfabetyczny. W obrębie hasła osobowego nie bierze się pod uwagę nazwiska drugiego autora, /prace trzech autorów otrzymują w hasle nazwisko pierwszego autora z uwagą "i in."/.

Opisy dodatkowe dla współautora szereguje się pomijając hasło opisu głównego. W ten sposób opisy prac jednego autora i opisy monografii jemu poświęconych gromadzi się w obrębie jednego hasła.

W celu ułatwienia poszukiwań i orientacji w obrębie hasła wprowadzono logiczny układ opisów, biorąc za podstawę formę wydawniczą opisywanej pracy.

Opisy prac jednego autora ułożone są w następujących grupach:

- pełne wydania dzieł, /pism, utworów itp./
- dzieła, /pisma, utwory itp./

- wybór dzieł, /pism, utworów itp./
- poszczególne utwory alfabetycznie w/g tytułów. /w tej grupie również tytuły rodzajowe jak bajki, nowele, wiersze itp./
- następnie grupa opisów dodatkowych o charakterze przedmiotowym /jako jedyna grupa opisów dodatkowych wyodrębniona w oddzielny szereg/,
- na końcu opisy dzieł których hasło /tytułowe/ zaczyna się od nazwiska danego autora.

Z myślą zbliżenia do czytelnika najnowszej literatury rozdziela się wydawnictwa przed i porewolucyjne, i stosuje się często chronologję odwrotną.

W obrębie haseł korporatywnych nie zastosowano żadnych specjalnych układów, wyjątek stanowią opisy wydawnictw KPZR, WLKZM i Związków Zawodowych ZSRK i poszczególnych republik. Tu stosuje się systematyzację zapożyczoną z katalogów rzeczowych - wiele bibliotek unikając dublowania prac, zamieszcza w katalogach rzeczowych kartę informacyjną odsyłającą czytelnika do katalogu alfabetycznego. Opisy wydawnictwa KPZR gromadzi się w grupach:

- opisy wydawnictw odnoszących się do partii jako całości /programy statuty itp./
- opisy wydawnictw wyższych organów partii / zjazdy, konferencje itp./
- opisy zbiorów materiałów oficjalnych / uchwały, postanowienia itp./
- opisy wydawnictw lokalnych władz partyjnych.

W obrębie wymienionych grup stosuje się różne kryteria szeregowania zależnie od potrzeb - przedmiotowe w/g rodzajów dokumentów, alfabetyczne w/g nazw miejscowości, chronologiczne w/g dat historycznych itp.,

Realizacji głównych funkcji katalogu alfabetycznego służy nie tylko zastosowanie pewnych elementów układu systematycznego w szeregowaniu, ale również ciekawa metoda **w y b i e - r a n i a** lub **p o m i j a n i a** niektórych wyrazów lub znaków w opisie.

Oto przykład szeregowania opisów / w obrębie jednego hasła / według wyrazu "kluczowego", którym w danym wypadku jest wyraz "report" :

...

Great Britain. Colonial office
Annual report on the Bahamas.

Great Britain. Colonial office
Bahamas report for the year 1960

Great Britain. Colonial office
Report on British Guiana.

Great Britain. Colonial office
Report on the colonial and protectorate of Kenya.

Great Britain. Colonial office
Mauritius. Report for thy year.

...

Wyrazem wybranym może być również nazwisko - przedmiot opisywanego dzieła -

...

Hommage à Romain Rolland

Hommage à doctor Jacques Zola

...

Metodę pomijania wyrazów lub znaków mało znaczących gdy chodzi o zgrupowanie informacji, stosuje się również przy szeregowaniu różnych wydań tego samego dzieła:

...

Chanson de Roland. Les textes de la Chanson de Roland.
P., 1940

La Chanson de Roland. P., 1944

La Chanson de Roland et le Roman de Roncevaux des XII-e
et XIII-e siècles. P., 1945

La Chanson de Roland. P., 1946

...

lub przy szeregowaniu haseł zaczynających się od imienia:

...

Dickens Charles

Charles Dickens. Un tableau synoptique de la vie ...

Charles Dickens ein Dichter des Volkes

Dictionary of American biography ...

...

lub przy zbiegu szeregu opisów których tytuł zaczyna się od nazwiska występującego w hasle :

...

Webster, Noah

Webster's bibliographical dictionary

Webster's dictionary of English language

...

jak również wszędzie tam gdzie ścisłe przestrzeganie kolejności wyrazów doprowadziłoby do rozbicia informacji - do rozdzielenia opisów składających się na określony zbiór tematyczny.

Niezwykle ważną rolę w systemie informacyjnym radzieckich katalogów alfabetycznych spełniają k a r t y p o m o c n i c z e . Sieć kart pomocniczych jest jakby dwukierunkowa - jedne służą ujawnianiu wartości treściowych opisywanych wydawnictw, czyli dalszej "przedmiotyzacji" katalogu - inne "strzegą" układu i porządku alfabetycznego.

Formalnie dzielą się na trzy rodzaje:

orientujące w porządku alfabetycznym /literowe, sylabowe, słowne/,

informujące /o układzie kart w obrębie hasła, o innych hasłach, o charakterze odsyłaczowym/,

zawierające informacje biobibliograficzne / o autorach, dziełach /.

W radzieckich bibliotekach naukowych wszystkie katalogi tworzą jeden przemyślany i zaplanowany system. W tym systemie katalog alfabetyczny jest k a t a l o g i e m g ł ó w n y m. Zwykle prowadzi się dwa katalogi alfabetyczne - jeden służbowy do użytku wewnętrznego, obejmujący cały księgozbiór i stanowiący jeden ciąg alfabetyczny - i podzielony na grupy językowe nie obejmujący niektórych partii księgozbioru, katalog czytelniczy. Katalogi rzeczowe zawierają cały materiał alfabetycznych katalogów czytelniczych. Mimo iż każdy z katalogów ma własne określone zadania, tendencje do systematyzacji materiałów w katalogu alfabetycznym doprowadziły do identycznych układów opisów w katalogu alfabetycznym i przedmiotowym a czasem nawet i w systematycznym. Dotyczy to oczywiście tylko pewnych haseł, niemniej jednak problem istnieje i jest dyskutowany. Dla uniknięcia dublowania prac odsyła się czytelnika / za pomocą odsyłacza / do katalogu alfabetycznego, który zawsze jest "źródłem" informacji.

Katalog alfabetyczny jest katalogiem głównym dla wydawnictw zwartych, w niektórych bibliotekach uzupełnia się go opisami skróconymi innych typów wydawnictw, ale są też biblioteki, które prowadzą jeden katalog główny dla wszelkiego rodzaju wydawnictw - w ten sposób organizuje się katalogów B-ka im. A.M. Gorkogo - argumentując to stwierdzeniem że system katalogów powinien być jaknajbardziej prosty a więc należy ograniczać ilość katalogów / w B-ce MGU w roku 1955 było 71 katalogów/.

Dla uzupełnienia informacji treściowej powszechnie stosowana jest praktyka włączania do katalogu alfabetycznego opisów analitycznych wydawnictw ciągłych, aż do artykułów z czasopism włącznie, przy czym opisy te traktowane są jako uzupełnienie określonej informacji. W katalogach spotyka się też opisy recenzji dzieł, uszeregowane tuż za opisami dzieła do którego się odnoszą.

Rozwój informacji bibliograficznej i bibliotecznej doprowadził do konieczności podjęcia prac na ujednolicenie bibliograficznego i katalogowego opisu na terenie międzynarodowym.

W Związku Radzieckim również trwają prace na tym zagadnieniu. W 1965 roku Mezdubibliotečnaja Katalogizacjonnaja Komissija zdecydowała o wprowadzeniu zmian w opisie katalogowym, zbliżając go pod względem formy do opisu bibliograficznego, co umożliwi wykorzystywanie karty katalogowej do sporządzania zestawów bibliograficznych metodą fotokopii. W dyskusjach nad zagadnieniem - k a t a l o g a b i b l i o g r a f i a - podkreśla się większe możliwości katalogu w zakresie informacji o wydawnictwie. Bogatej sieci opisów pomocniczych i kart pomocniczych nie zastąpią indeksy stosowane w bibliografii, ważnym narzędziem informacji jest również hasło korporatywne w bardzo ograniczonym zakresie przyjęte w bibliografii, oraz zupełnie nieznaną bibliografii formą hasła konwencjonalnego "zagolovok formy". Bibliografia nie ma takich możliwości "grupowania materiałów", z konieczności musi zachować charakter informatora formalnego. I jakkolwiek zasady opisu wydawnictw wyrażone w "Edinyh pravilach ..." od dawna są podstawą do sporządzania opisów w bibliografiach narodowych "Knižnoj Letopisi" i "Letopisi žurnal'nych statej", i dla obu informatorów opis jest reprezentacją wydawnictwa jako całości, proces ujednoczenia metod ogranicza się do wypracowania wspólnej formy opisu. Realizacja tego zamierzenia będzie korzystna dla obu stron, - bibliotekarze w pełni będą mogli wykorzystywać centralnie drukowane karty, a bibliografowie, posługując się nowoczesną techniką, będą mogli skrócić wydatnie i uprościć proces opracowania bibliografii czerpiąc z katalogów gotowe opisy.

Na zakończenie rozważań na temat radzieckiego katalogu alfabetycznego i jego wartości informacyjnych należy podkreślić dwie specyficzne cechy -

ciągłe splatanie się funkcji ideologicznych z formalnymi funkcjami katalogu,

dążenie do zaspokojenia potrzeb własnych użytkowników i wymagań zasad międzynarodowych.

Cechy te /związane ze sobą w podtekście/ zmuszają do stałego poszukiwania nowych rozwiązań i czynią katalog "organizmem" żywym i doskonalącym się.

Przykłady

месте за разделением надписью «Коммунистическая партия Советского Союза». Они выделены ранее наименований партии (ВКП(б), РКП(б) и др.) в алфавитном наименовании КПСС (с указанием партийных сокращений; они располагаются в разных местах алфавитного каталога по алфавиту своих заголовков.

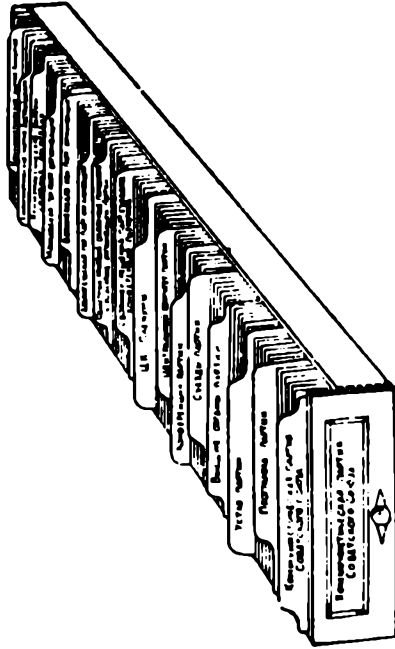
Описание материалов партии располагаются в следующем порядке:

- А. Программы партии
- Б. Устав партии
- В. Высшие органы партии:
 - а) съезды партии (в хронологическом порядке);
 - б) конференции партии (в хронологическом порядке);
 - в) ЦК партии (по наименованиям партии в соответствующий период истории партии);
- г) ЦК партии (по наименованиям партии в соответствующий период истории партии);

Т. Общественные мероприятия, конференции, пленумы, съезды (в алфавитном порядке).

Д. Официальные материалы областных, краевых, окружных, городских и районных партийных организаций располагаются по алфавиту наименований организаций. В пределах организации на первое место ставятся описания материалов конференций, затем комитетов.

Издавая Коммунистических партий союзных республик располагаются вслед за описаниями изданий КПСС.

Пример 116 Стела расположения описаний материалов КПСС в алфавитном каталоге

Opisanie proizvedenij pečati. Alfovityj katalog. M. 1956.

51. Алфавитные обозначения:

Алфавитные обозначения за ними цифры (в скобках) ставятся в начале строки во внимание, если это не исключает смысла выражения. Буквенные и цифровые обозначения в текстовых, иллюстрационных, технических и других документах и на обложках материалов, во внимание принимаются.

- Методические указания № 100 для поверки приборов измерений
- Методические указания для преподавателей физики
- Методические указания № 88 для проверки потенциалометрических устройств
- Методические указания для учителей
- Методические указания № 110 по поверке таксометров

- Двигатель внутреннего сгорания Д-10
- Двигатель Д6. Руководство по эксплуатации
- Двигатель Д16/20. Руководство по уходу
- Двигатель Д26
- Двигатель ДД-16/20. Руководство по уходу.
- Двигатель ДС 16/20. Руководство по уходу.
- Двигатель Д-6/3. Руководство по обслуживанию и каталогу деталей

Drzewa i krzewy.
DV-14/15 „Fernsprechbetriebsdienst“.
Dwight, Herbert Bristol.

Примечание. Если в каталоге указывается большое количество инструкций и других инструктивных документов, заглавия которых не совпадают с одним и тем же словом, рекомендуется при расстановке карточек не принимать во внимание слова, индексы и предлоги.

- Инструкция для автора и редактора.
- Инструкция по аэромагнитной съемке.
- Инструкция бригадирному бригадирному.
- Инструкция по дообработке на слух морского флота
- Инструкция дежурному электромонтеру подстанций
- Инструкция по измерению размеров длины в здании.
- Инструкция по монтажу станционных трубопроводов
- Инструкция МСТ-2 по монтажу вращающихся паровых котлов
- Инструкция № МК 3 по поверке а тошкестера калибровальным
- Инструкция 36-55 по поверке ареометров.
- Инструкция 19-47 для поверки ареометров.

6) Математические, технические, химические и т. п. формулы, а также типографские знаки принимаются в их собственном выражении.

§ 67. Вспомогательные карточки

Ссылки и ссылки на карточки расставляются в общем алфавите с основными и вспомогательными описаниями. (Общие и частные ссылки, а также справочные карточки ставятся впереди основных и доводящих описаний, заголовков которых (или: заглавие) тождественны верхней части ссылки.

Воронежский гос. университет
см.

Воронежский университет.

Воронежский государственный университет к сорокалетию Великой Октябрьской социалистической революции.

Географическое общество СССР. Ленинград.
см. также

Русское географическое общество.

Географическое общество СССР. Ленинград.
Антарктика. Материалы по истории исследования и по физической географии.

Географическое общество СССР. Ленинград.
Вопросы географии. М.-Л., 1956.

Курьяннскы.
Коллективный псевдоним Курьянова М. В., Крылова П. Г. и Соколова Н. А.

Курьяннскы.
Дружеские шаржи.

Prague
см.

Praha.
Prague. La capitale de la république Tchécoslovaque.

Christian-Albrechts-Universität. Kiel
см. также

Kiel. Universität.
Christian-Albrechts-Universität. Kiel.
Volbehr, Friedrich und Weyl, Richard.
Professoren und Dozenten der Christian-Albrechts-Universität zu Kiel.

Edinye pravila... 2. чр. 2. 1961.

Меншуткин, Борис Николаевич	Жизнеописание Александра Васильевича Ломоносова. 3-е изд. с доп. П. Н. Беркова [и др.] Под ред. С. И. Вавилова и Л. Б. Модзалевского. М.-Л., 1947.
	195 с. с илл.; 26 л. илл., портр. (Авт. изд. СССР. Науч.-попул. серия. Биографин).
	На обл. загл.: М. В. Ломоносов.
	Доб. опис.: I. Ломоносов, М. В., о нем.

Ломоносов, Младая Васильевич, о нем.	
Меншуткин, Борис Николаевич.	Жизнеописание Младая Васильевича Ломоносова. 3-е изд. с доп. М.-Л., 1947.

Соловьева, Евгения Егоровна и др.	Родная речь. Книга для чтения в I классе нач. школы. Изд. 16-е. М., Учпедгиз, 1959.
	160 с. с илл.
	Перед загл. авт.: Е. Е. Соловьева, Л. А. Карпавская, Н. Н. Щелетова. На обл. авт. не указаны.
	Доб. опис.: I. } Совет. III. Загл. II. }

Карпавская, Людмила Афанасьевна.	
Соловьева, Евгения Егоровна и др.	Родная речь. Книга для чтения в I классе нач. школы. Изд. 16-е. М., 1959.

(Такое же описание составляется на 3-го автора).

Edinye pravila... 1. чр. 1. 1959.

Wykaz wykorzystanej literatury

Instrukcje i pomoce metodyczne:

1. International Conference on Cataloguing Principles. Paris 9th - 18th October 1961. Report. London, 1963.
2. Edinye pravila opisanija proizvedenij pečati dlja bibliotecznych katalogov. 2 izd., isprav. i dopoln. Č. 1, vyp. 1: Opisanie knig. M., 1959-1960.; vyp. 2: Organizacija alfavitnogo kataloga knig. M., 1961.
3. Dopolnenija i izmenenija k "Edinym pravilam opisanija proizvedenija pečati dlja bibliotecznych katalogov, Č. 1, vyp. 1. 2-oe izd., ispravl. i dopoln. 1960". M., 1967.
4. Opisanie proizvedenij pečati. Alfavitnyj katalog. M., 1956.
5. Rasstanovka opisanij knig na inostrannyh jazykach v alfavitnom kataloge. /Metodičeskoe pismo/. M., 1968, powiel -

Opracowania ogólne:

6. Chrenkova A.A., Novikova E.A.: Dejatel'nost' Mezdvedomstvennoj katalogizacjonnoj komissii v oblasti metodiki opisanija proizvedenij pečati. Sov. Bibliogr. 1970 nr 3 s. 17-30.
7. Firsov G.G.: Knigoopisanie i organizacija alfavitnogo kataloga. M., 1971.
8. Giljarevskij R.S.: Razvitie sovremennyh principov knigoopisanija. Kratkij očerk. M., 1961.
9. Kusul' A.Ja.: Funkcii i znacenie bibliotecznych katalogov v ocenke amerikanskich bibliotekovedov. Bibliotekovedenie i Bibliografija za Rubežom 1964 vyp. 15 s. 64-77.

10. Novikova E.A.: Principy opisanija proizvedenij pečati v sovetskich katalogizacjonnych instrukcijach. Sov. Bibliogr. 1964 vyp. 4 s. 59-72.
11. Novikova E.A.: Tendances actuelles du catalogage en URSS. Bull. UNESCO Biblioth. 1967 nr 1 s. 24-31.

Zagadnienia szczególowe:

12. Byzova O.: Organizacija materialov kollektivnogo avtora. Bibliotekar' 1969 nr 8 s. 59-60.
13. Giljarevskij R.S.: Ob opisani perevodov sovetskich knig na inostrannye jazyki /metod transliteracii/. Sov. Bibliogr. 1955 vyp. 39 s. 25-34.
14. Nikiforovskaja N.A.: O sblizenij katalizacionnogo i bibliografičeskogo opisani. Sov. Bibliogr. 1965 vyp. 1 s. 3-13.
15. Vlasov V.V.: Bibliotečnye katalogi kak poizkovaja sistema. Techničeskie Biblioteki SSSR 1967 vyp. 5/6 s. 70-79.

Katalogi w bibliotekach naukowych:

16. Bal'ser I.A.: "Personalii i literatura ob učreždenijach i proizvedenijach v sisteme katalogov naučnoj Biblioteki im. A.M. Gorkogo. Opyt Raboty Naučnoj Biblioteki MGU nr 4 s. 10-61., powiel.
17. Putevoditel' po Gosudarstvennoj Biblioteke SSSR im. V.I. Lenina. M., 1959.
18. Sbornik položenij i instrukcij Fundamentalnoj Biblioteki Obščestvennych Nauk im. V.P. Volgina. Sost.: K.P. Alekseeva. M., 1964.

19. Vilenskaja S.K.: Sistema katalogov v Biblioteke MGU. Sov. Bibliogr. 1955 vyp. 40 s. 45-57.

Przykłady w tekście zaczerpnięte z wydawnictwa: Ras-
stanovka knig na inostrannykh jazykach. M., 1968.

Jadwiga Olczak